

En gnista hopp

□ "Tron är en fågel som känner gryningen och sjunger medan det ännu är mörkt", skriver konstnärin-Birgitta Yavari.

Säkert tänker hon inte då på en struts som sticker huvudet i sanden och hoppas att problemen inte finns. Trons fågel vet mycket väl att emen existerar. Men den känner gryningen — förningen av ljuset.

Detsamma kunde nog sägas om hoppets fågel. Mitt i mörkret kan man hoppas — därför att man varit med om något som visar att det finns dagsljus också utanför de massivaste fängelsemurar och sprickor även i de mest förtryckande strukturer.

På det personliga planet föds hoppet när något förändras i en själv. Ofta händer det i relation till en medmänniska. Något som var trasigt blir helt.

Om sådant handlar det här numret av Ny Värld. En nordamerikansk indianhövding och hans son, ett akapar i Zambias koppardistrikt, en svensk tonåring — alla har hittat ett hopp.

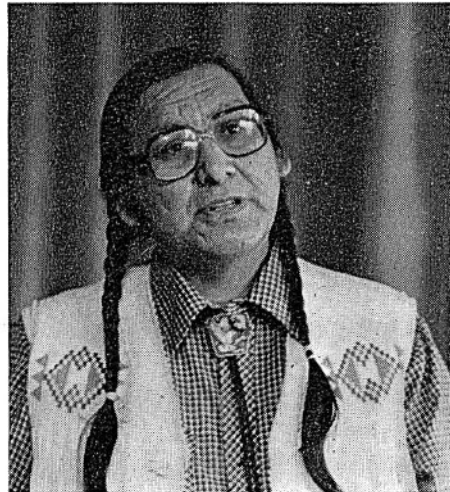
Inte alla gånger har man funnit färdiga lösningar. Ibland har, utifrån sett, ingenting väsentligen ändrat i sig i en svår situation. Men något har skett i hjärta och vilja hos kanske bara en människa i den situationen. Och då finns en gnista av hopp.

En av dem som lade ner mycket arbete på att förbereda familjekonferensen i Caux, Schweiz, i juli—augusti 1980 ställde sig själv inför frågan: — Är jag kvalificerad att ordna en sådan här konferens för moralisk upprustning? Min egen familjs liv ligger ju i spillror.

Hon fann svaret på sin fråga i tanken: — Kanske du får göra det just därför att du gått igenom mycket som är svårt. Att olyckorna drabbar dig kan du inte råda över.

Talesman för indianerna: Fattiga — andligen rika

Indianhövdingen John Snow var en av de första talarna vid sommarens Caux-konferens. Han kommer från Alberta i Kanada. En av hans förfäder, hövdingen Walking Buffalo (Vandrande buffeln), var nära vän och medarbetare till Frank Buchman, initiativtagare till moralisk upprustning. I samband med att John Snow överlämnade ett exemplar av sin bok "The mountains are our sacred places" (Bergen är våra heliga-platser) till Caux höll han ett anförande som här återges.

John Snow (Foto B Wolvekamp)

□ JAG KOMMER med hälsningar från min stam, Stoney-indianerna. Under många år har jag längtat efter att få komma till Caux.

Jag vill säga någonting om livets mål och mening som jag ser det ur indianernas synvinkel. Urbefolkningen i Nordamerika tror på den Store anden, Skaparen. Enligt vår uppfattning skall man leva i harmoni med naturen. Man skall leva efter den Store andens plan och i samklang med hans skapel-se.

Men det är sättet du möter dem på som är viktigt.

Hon fick hopp om att också miss-tag och olyckor kan leda någon vart, kan hjälpa människor till en tro de förut inte haft. Fågeln börjar sjunga medan det ännu är mörkt.

B. J.

Hur kan man bäst tjäna Gud, den Store anden? Vi kan göra det genom att respektera hans skapelse — växterna och träden, miljön, himmelens fåglar, fiskarna i vattnet — och genom att hjälpa våra medmänniskor, vilket folk de än kommer ifrån.

På vårt språk heter jorden "Moder jord". Vi tillskriver Moder jord alla en mors egenskaper. Vi närs av henne, hon håller oss vid liv och vi är avhängiga av henne. Vi är en del av Moder jord och hon är en del av oss. Vi är en del av denna sköna skapelse och detta sköna land, och landet är en del av oss.

När ett barn föds säger våra äldste till föräldrarna att barnet är ett lån från Skaparen: — Barnet är inte ert eget. Ta noga hand om det, uppfostra det på rätta sättet. Undervisa det om den Store anden. Lär det godhet, givmildhet och mod. Om barnet lever i sorg eller lidande kanske den Store anden vill ta det hem till sig.

Den store Andens barn

Vi lär oss också att när ett barn blir fullvuxet är det fortfarande samma person som den Store anden en gång lånade till oss. Det måste vi respektera. Ett sådant barn växer upp till att bli en av våra äldste.

Skogen är de nordamerikanska indianernas bibliotek. Walking Buffalo talade med mig om vad skogen har att lära oss.

Varför är skogen så vacker? Det beror på dess mångfald. När stormen kommer, blåser den inte mot ett enda ensamt träd utan mot många. Träden

Forts. sid. 2

Begreppet demokrati

Försök till formuleringar

Demokrati är den förnämsta av alla mänskliga sammanlevnadsformer — därför den svåraste.

Den är emot allt elittänkande.

Den förutsätter att fria och likvärdiga människor samarbetar i helhetens intresse.

Den förutsätter att fria medborgare frivilligt, endast drivna av sina egna samveten, ger in i samhället-gemenskapen mer än vad någon diktator kan kräva av dem.

Det är ganska självklart att endast så kan demokratin överleva.

Om diktatoriskt tvång kan skapa större insatser för det allmänna bästa, större gemenskap, så är givetvis demokratin slagen på förhand.

För att överleva måste demokratin skapa den demokratiska människan:

som säger ja till globala behov, nej till gruppintressen

„ „ ja till inspiratörer, nej till ledare

„ „ ja till frivilliga insatser, nej till tvångsarbete

„ „ ja till andras behov, nej till egna begär

därför att han är övertygad att det finns nog i världen för allas behov men inte för allas begär.

En demokratisk människa är alltid beredd att lägga dit sin bit av sanningen, klar över att han endast förvaltar en del av den.

Han lyssnar till andra som lägger fram sina bitar av det de upplever som sanning.

Den demokratiska människan är i första hand människa.

Han vägrar att dela upp folk i klasser, raser, nationer, kön eller ålder.

Varje människa har för honom ett värde i sig.

En demokratisk människa vet att han själv är en blandning av ont och gott. Han vet att han själv har svårt att skilja ut sina motiv för sitt handlande — att det alltid går lättare och snabbare att tänka på sig själv i stället för helheten. Han vet också att han valt den svåraste vägen men strävar ändå att gå den.

Hans förnuft säger att det är enda sättet för mänskligheten att överleva i värdighet.

Hans känsla lever med de fattiga och utstötta, de hungrande, de fångna därför att de berövats sin medmänskliga rätt.

Hans samvete säger att det är det enda rätta att göra. Ständigt sträva att dagligen bli en allt mer demokratisk människa, alltid beredd att medge att han själv har långt till målet men att detta faktum icke är någon ursäkt att inte sträva vidare i gemenskap med andra likasinnade.

Demokratien måste erövrats av varje generation, ja av varje enskild människa.

Samhällets uppgift är att underlätta den processen genom att befrämja samarbetssträvanden och motarbeta konkurrensen.

John Söderlund

Indian

Forts. från sid. 1

står samman. Därför är skogen stark.

I skogen finns det höga träd, små buskar och alla sorts blommor. Det finns raka träd, krokiga träd, lutande träd. Det finns unga träd och gamla, röda träd, vita, bruna och gula träd. Skogen är vacker därför att träden växer i harmoni med naturen och efter den store Skaparens plan.

Min förfader Walking Buffalo, som undervisade mig om skogen, reste till många länder med moralisk upprustning. Jag tror att moralisk upprustning är ett positivt alternativ till den nuvarande världssituationen.

Här finner jag hopp

Jag står här framför er som en presentant och talesman för mitt folk, den nordamerikanska urbefolkningen. Vi kämpar för att få behålla våra rättigheter i Nordamerika, för vårt kulturarv, våra moraliska värderingar och vår tro på andliga värden. Vi är fattiga på materiella ting, men på det andliga området är vi rika.

När visionerna saknas går ett folk under. Jag ser en stor världsvision här i Caux. Jag kan läsa den på era ansikten och i era ögon. Här finner jag nytt hopp.

I Caux är man välkommen. Här finns det värme och nytt hopp. Jag skall arbeta för att representanter för mitt folk skall komma hit. Våra tankar och böner kommer att följa er. Må den Store anden välsigna er alla.

Vid sin fars sida

John Snow Jr stod vid sin fars sida på plattformen i Caux. Tills han slutade skolan i våras var han elevrådsordförande i gymnasieskolan i Springbank, Alberta.

Min livsuppgift är att hjälpa indianbefolkningen i Kanada och skapa bättre förståelse mellan och andra folk i världen. Därför studerar jag indianska och vita kulturer. Jag deltar i våra traditionella ceremonier och respekterar våra traditionella lagar — tex att visa vördnad mot dem som är äldre, lyssna till dem och lära av deras erfarenhet.

Vår kultur höll på att gå alldeles förlorad. Vi blev bestraffade om vi talade vårt eget språk i skolan. Men nu är en rörelse igång för att vi skall försöka få behålla vår indianska kultur.

Om en europeisk immigrant i Kanada förlorar sin identitet kan han återfinna den genom att resa hem till Europa. Där kan han lära sig sitt eget

→

Den inre rösten

□ EFTER 47 ÅRS lyssnande till den inre rösten — vilka slutsatser kan dras av en människa med våldsamma, ofta motstridiga känslor och en inte alltid hjälpsam fantasi?

Dr Konrad von Orelli, redaktör för Ny Världs tyskspråkiga kollega Caux Information, ställer frågan och redovisar svar i sex punkter:

1. Lyssnandet ger ett visst lugn och en viss ordning i hjärtat hos en orolig person. Frid och inre stadga snarare än ständiga svängningar upp och ner behövs för att kunna ta ansvar.

2. Med tiden kommer en samordnande och ledande kraft in i våra liv, en passion att möta de andliga och materiella behoven hos våra medmänniskor. Falska passioner sliter sönder en person gör att han ofta manipuleras.

3. I den stilla stunden kommer ibland många tankar, ibland få, ibland ingen. Det är normalt. Väntan i och för sig är en hjälp. Vi flyttas utanför oss själva.

4. Jag upptäcker en ny verklighet. Det var det en röst som sade mig att jag behövde rätta till vissa saker i mitt liv. Sen tog rösten gestalt. Jag upptäckte ett levande väsen. Som blev en vän som kritiserar, tröstar och styrker. Senare förstod jag att det var denne vän som andra kallar Jesus.

5. Jag fann min egen personlighet. Många av oss imiterar idoler — kanske från veckotidningar, filmer och romaner. Samtidigt frågar vi oss: "Vem är jag? Hur finner jag mig själv? Vem borde jag vara?" En lång tid ville jag vara lik en annan. Jag ställde till ett helvete av besvikelse för mig själv och min familj innan jag förstod att jag måste bli den person jag ännu inte kan se men som Gud vill göra av mig. Det blev spännande att starta upptäcktsresan med att lyssna och lyda.

6. Många människor känner att deras liv inte har någon mening. De försöker fylla tomrummet med sport, aktivitet, framgång eller med allt fler vänner. Mer och smakligare kost behövs hela tiden för att tillfredsställa aptiten, även om det leder till självförstöring med knark.

Genom att lyssna fann jag frid i ett meningsfullt och spännande liv. Med människor som har ett mål — som de ständigt finner på nytt — kan vi trivas, i en känsla av sann gemenskap.

←
folks språk, dess sånger, dess musik och dess kokkonst.

Men om den indianska kulturen i Nordamerika går förlorad, då är det slut med oss. Det finns ingen annan stans i världen där vi kan återfinna vår kultur.

Mer än någonsin behöver vi i den unga generationen bli eniga. Vi måste tänka på vad vi kan göra åt de konflikter mellan folken som hatet åstadkommit. För vi är morgondagens ledare. Med Guds kraft, styrka och ledning skulle jag vilja hjälpa mitt folk.

Sagan om djurens skola

Därför att vi inte lärt känna andra kulturer kan vi ibland bara se saker och ting ur vår egen synpunkt. Jag skall berätta en saga som handlar om den saken.

Djuren och fåglarna beslöt börja en skola så att barnen skulle tillägna sig alla de kunskaper och färdigheter som behövs för att leva i en värld av skogar, berg, älvar och sjöar.

Till ledamöter i skolstyrelsen valdes örnen, svanen, puman och älgen. De skulle utarbeta en läroplan.

Örnen menade att det viktigaste ämnet var flygning och svanen höll med honom.

Svanen pläderade också för simning och älgen instämde.

Puman ville att bergsbestigning skulle få stort utrymme i läroplanen. När han morrade och visade tänderna gick hela skolstyrelsen på hans linje.

Ingen protesterade när älgen talade om hur viktigt det var att träna eleverna i gång och löpning.

Men när ugglan absolut ville ha kvällskurser var det ingen som stödde honom.

Vid ett stormöte beslöt föräldrarna godkänna skolstyrelsens läroplan. De lärare som hade de bästa kvalifikationerna i löpning, simning, klättring och flygning skulle anställas.

Efter den första terminen samlades djuren och fåglarna för att diskutera framstegen. Många kom med klagomål, särskilt fru Forell, vars barn bara fått ettor i löpning, klättring och flygning. Men fru Forell lät udda vara jämt när någon påpekade att forellbarnen fått femmor i simning.

Fru Anka var mycket kritisk mot klättringskursen. Hon tyckte också att löpningen var alldeles för ansträngande för hennes barn. Men lärarna påpekade att de dåliga betygen i klättring uppvägdes av fyror i både flygning och simning och treor i löpning.

Det kom också klagomål över att björnbarnen skadat sig illa när de försökte få bra betyg i flygning genom att hoppa från en klippa. Men eftersom olyckshändelsen inträffat efter skoldagens slut kunde inte skolan göras ansvarig.

Men efter den första terminen dröjde det inte länge förrän skolan tynade bort. Barnen började skolka från de ämnen där de inte hade någon chans att lyckas och de tröttnade på de ämnen som de redan kunde.

*

Hövdingen John Snow kommenterade att den här sagan visar att läroplanen är kärnan i utbildningen. Men såsom undervisningen nu är organiserad har vi inte mycket att säga till om när det gäller läroplan, val av skolstyrelse osv. Den här sagan illustrerar behovet av en bredare läroplan. Men vårt folk behöver också utmaningen att lära sig mer i de ämnen som vi inte är direkt intresserade av.

Förnyelse i människor - förnyat hopp

"Förnyelse i människor — förnyat hopp" var temat för sommarens konferens för moralisk upprustning i Caux, Schweiz. En av talarna vid konferensens öppnande var Marja Ekdahl från Göteborg. Hon är dotter till två konstnärer. Efter att ha slutat gymnasieskolan 1979 deltog hon i ett tio månaders träningsprogram i Caux. Under familjekonferensen i Caux i slutet av juli fick Ny världs utsände en pratstund med Marja.

□ — JAG HAR ALLTID velat göra något åt orättvisorna i världen, säger Marja. Men på ett sätt som syns, tex som fredsforskare. I skolan försökte jag kämpa för det som kändes viktigt tex i kampanjen mot kärnkraft.

Men jag litade bara på min egen kraft och intelligens, och jag kunde inte övertyga eller hjälpa någon. Jag gjorde bara livet besvärligt för mig själv. Till slut gav jag upp och ägnade mig åt att njuta av livet. Men inte heller det är tillfredsställande.

När man förlorar hoppet att det går att finna lösningar till den svåra situationen i världen återstår bara att maximalt utnyttja vad vi har så länge det existerar. Men ur detta konsumerande föds bara mera hopplöshet. Det är en ond cirkel som bara kan brytas genom att osjälviskhet eller hopp kommer in någonstans.

Men så hände något innan jag började träningskursen i Caux. Vi var några som träffades på en retreat i Kalvsund på västkusten. Där gav jag mitt liv och allting jag är och har till Gud.

Jag kände mig redo att åka till Caux. Men det var fortfarande en sak som band mig, och det var något så svårt att jag trodde jag aldrig skulle

klara av att frigöra mig från det.

Men efter en fruktansvärd kamp med mig själv och med Guds hjälp genomförde jag det.

Då blev jag så fri och glad som jag aldrig trodde man skulle få lov att känna sig. Om man själv kan finna nytt liv där man totalt gett upp hoppet föds hopp om att läget kan bli annorlunda också globalt. Teoretiskt hade jag inte tänkt ut detta men det blev så.

Under de här tio månaderna har jag fått träffa folk från olika länder — delegater från internationella konferenser i Genève och andra som kommit till Caux. Jag fick chans att laga mat åt dem, servera och prata med dem.

De fick med sig någonting från Caux. Och mitt hopp växte när flera av dem berättade för oss om hur de funnit lösningar till synes hopplösa situationer.

Under detta år har mina ögon öppnats mot världen, men också mot den inre verkligheten — att läsa Bibeln och försöka be. Det har gett mig ett annat perspektiv på lidandet i världen. Jag har inte funnit alla svar, men jag är på väg.

B. J.

1979 sade kardinal Franz König, Wien: "Ge inte upp när ni möter svårigheter, för vi behöver Caux mycket mera än många andra institutioner i världen. Och vi behöver denna andliga och moraliska infrastruktur som genomtränger vårt samhällsliv och vårt familjeliv."

□ EN FINSK AFFÄRSMAN, Paul Gundersen, sade i Caux 1979: "Den stora uppgift som vi borde engagera oss i är att bygga en global moralisk och andlig infrastruktur som omspannar hela världen. Den måste bestå av män och kvinnor som beslutat sig för att vara till Guds förfogande som kanaler genom vilka Guds vilja kan nå vägen in i de stora beslut som våra folk måste fatta."

Fakta om utveckling

Några fakta att komma ihåg man talar om utveckling:

Klyftan mellan rika och fattiga folk håller på att vidgas. De rika blir rikare, de fattiga fattigare.

En fjärdedel av jordens befolkning kontrollerar 80 proc av jordens inkomster och konsumerar 80 proc av proteinet.

Nära en fjärdedel av jordens befolkning svälter eller lider av undernäring. 300 miljoner är arbetslösa eller undersysselsatta så att de inte kan försörja sina familjer.

□ NÄR FRANK BUCHMAN lanserade moralisk upprustning i Londons East End 1938 sade han: "Om alla hade nog med omsorg och delade med sig, skulle inte då alla ha nog? Det finns tillräckligt i världen för allas behov, men inte för allas begär."

I dag, 40 år senare, är många experter ense om att det är möjligt att tillfredsställa mänsklighetens behov före år 2000. Men om det skall ske måste något hända med människornas vilja på alla nivåer.

Vilja till förändring

President Julius Nyerere sade i Wien 1980: "Det som hittills saknats är den politiska viljan till förändring... Ändå är det alldeles klart att det inte finns något alternativ till fundamentala förändringar om vi skall ha något som helst hopp att ta itu med världens fattigdom... Vår livsstil måste förändras."

Moder Teresa från Calcutta ser saken ur en annan synvinkel: "I de rika länderna finns det en annan sorts fat-

Moralisk infrastruktur

Den 12—20 juli 1980 inleddes Caux-konferensen med en träningskurs. Skandinaverna var ansvariga för innehåll under de första två dagarna. Deras tema var "En moralisk infrastruktur för en ny världsordning".

Temat gav anledning till en hel del diskussion. Somliga undrade varför man skall använda ett ovanligt ord som "infrastruktur" som många inte begriper. Svaret blev att många av oss som inte sysslat så mycket med utvecklingsfrågor kanske behöver gå den extra milen med dem som känner att världens framtid kan bero på hur fördelningsfrågorna löses. Och det kan innebära att vi också försöker förstå de termer som utvecklingsarbetarna använder.

Här nedan återges det studiemate-

rial som användes under dessa dagar i Caux.

□ INFRASTRUKTUR är ett ord som används av utvecklingsarbetare. Det betyder ett system av flygfält, vägar, järnvägar, telefon, post och skolor som behövs för att ett land skall kunna utvecklas.

Under senare år har fler och fler experter blivit övertygade om att *människan* måste komma i centrum om det skall bli någon verklig utveckling. Willy Brandt säger i förordet till Brandtkommissionens rapport: "Vår kommission försökte inte komma med en ny definition på utveckling. Men en av de saker som vi var ense om var att *människorna* måste stå i centrum, inte maskiner eller institutioner."

Vid industrikonferensen i Caux

tigdom — ensamheten och känslan att man inte behövs. Denna andliga fattigdom är den värsta plågan i världen idag.”

Robert Carmichael, president för den europeiska juteindustrin, spelade en viktig roll i strävandena att stabilisera jutepriserna. Studera hur detta skedde i Svart-vita boken eller i den franska boken ”Robert Carmichael par lui-même”. Hur kom det sig att han sammankopplade sin personliga kristna tro med böndernas och arbetarnas lidanden i de juteproducerande distrikten i södra Asien?

Studera hur människor under olika tider i historien åstadkom en infrastruktur av människor som skar tvärs igenom den förhärskande materialismen. Tex Franciskus. Studera, med utgångspunkt från det skådespel om honom som visades i Caux, vad som motiverade Franciskus och hans vänner när de inom ett par decennier nådde ut över en stor del av Europa och Mellersta östern.

Studera hur Jesus byggde upp ett nätverk av människor som inom ett århundrade nådde ut till den då kända världen. Vilka var de? Hur började de? Vad var deras drivfjäder? Vad var deras relation till den tidens makt-havande?

Påven John Paul II säger att den nuvarande globala ordningen visar sig både i att folk dör av hunger och att de kvävs av överflöd. Dessutom finns det sådana som lider av andlig fattigdom. Var och hur skall förändringen börja om den skall gå djupt nog och långt nog?

Bror Jonzon John Söderlund
Jim Cooper

□ JAG FRÅGADE en man som sysslar med inredningsarbeten på sin fritid om han ville måla och tapetsa om vårt matrum. Han gav ett pris och sen bad han att få betalt kontant. Jag visste att detta betydde att han inte skulle sätta in pengarna på sitt bankkonto och inte ta ut dem i sin deklaration. Jag svarade att jag ville tänka på saken.

När jag tog tid att lyssna ut vad Gud ville att jag skulle göra så kom tanken till mig: ”Säg honom att jag inte vill bli orsaken till att han gör något orätt, och att jag förstår vilken stor bit den höga skatten tar från hans inkomst. Säg honom sedan att du antingen vill betala honom hela summan i sedlar eller som alternativ en check på det angivna priset plus den summa han hade att betala.”

Hantverkaren var tyst några minuter. Sen sa han att han skulle ta checken. Det kostade 30 pund mer än vi hade budgeterat. Det var ingen liten utgift för oss som pensionärer. Men det var den värd.

Leslie Fox
i New World News

På väg någonstans

1949 — en nittonåring på väg någonstans.

För första gången ute i världen på egen hand.

Ser saker hon aldrig sett. Smakar vad hon aldrig smakat förr.

Studentmössan nedsotad av engelsk och skotsk kolrök.

Gör upp planer, tar sig fram. Darrande ensam inombords.

Dramatiska planändringar — varför?

En syster att hämta i Caux. Schweiz — långt borta, en stor krok på resan.

Men omöjligt att göra annorlunda. Inte föräldrars auktoritet för detta steg.

Vågspel — måste måste måste!

Skygg, stolt, misstänksam nittonåring.

Men ensamheten i hjärtat låser upp för något som är äkta.

Varför vill dessa vara mina vänner?

Andra har också varit ensamma, stolta.

Säg som det är. Säg alltihop. Återfunnen syster, öppna dörrar.

Fortsättningen på resan? Ja, stopp nu!

Varför räknar du dina egna privilegier som självklara?

Vem har en bråkdel av vad du har? Var behövs hopp?

Människors tomma händer sträcks fram, inte efter silver och guld.

En djupandning. Vad har gudomlig allmakt med en vilsen varelses steg att göra?

”Allt är givet människan som lån.”

Ett totalt ja till hela kärlekens värld som kallar.

Det möjliga och det omöjliga byter plats.

Resan fortsätter.

Gerd Jonzon

Öppen och ärlig i familjen

□ Vid familjekonferensen i Caux 25 juli—2 augusti 1980 delades deltagarna upp i mindre grupper. Förutom diskussionsgrupper om olika aspekter på familjen förekom arbetsgrupper: fotografering, bakning, matlagning, städning, servering, journalistik, konst osv. Gemensamma samlingspunkter var ett möte kl 9 på morgonen, sporten på eftermiddagen och kvällsprogrammet.

Arbetsgruppen för journalistik skrev varje dag en rapport om vad som hände vid de gemensamma mötena. Här återges två tonåringars rapport från den 28 juli 1980.

□ I DAG LYSSNADE deltagarna i familjekonferensen, däribland Inamullah Khan som är generalsekreterare i den muslimska världskongressen, till talare (och översättare till flera språk) som talade om ”Att leva rätt — skapande renässans”.

Peter Vickers kom med en viktig poäng: den fria viljan i en familj. Han sa att hans fars ärlighet hade åstad-

kommit en atmosfär där familjemedlemmarna var öppna och tillgängliga för varandra (detta hade hänt alldeles nyligen).

Familjen Vickers är långt ifrån perfekt, men medlemmarna hade tillsammans åtagit sig att dela med sig med varandra av sina idéer och erfarenheter. Den här sortens ärlighet — det medgav Peter — sårar ibland djupt hans stolthet. Men han kände att på det här viset skulle familjen kunna bidra till en ”samhällets renässans”.

Ellen Ostero (Kanada) i sin nuvarande smarta klädsel kontrasterade på ett slående sätt mot hur hon såg ut under sina tidigare ”hippie- och rygg-säcksdar”. En dag råkade hon komma in i mötessalen i Caux. En man höll just på att tala om hur uppfriskande livet hade blivit när han varit öppen med sin fru om affärer med andra kvinnor.

Den cyniska och hopplösa Ellen beslöt göra ett försök med de tre av moralisk upprustnings fyra normer som

Forts. nästa sida

Caux, kyrkan, invandrarna

PÅ DET NORSKA biskopsmötet 1979 tog man upp invandrarans situation mot bakgrunden av de rasfördomar och den negativa inställning som finns i vårt samhälle.

Man pekade på tre möjligheter: 1) Invandrarna kan assimileras i vårt samhälle och förlora sin särart. 2) De kan leva i fullständig isolering från det norska samhället. 3) De kan integreras på ett sådant sätt att de blir en naturlig del av samhället, samtidigt som de behåller sin kulturella och religiösa egenart. Den tredje möjligheten framstår som den idealiska.

Biskopsmötet bad kyrkoråden i församlingarna att ta upp frågan och i ord och handling bidra till att invandrarna finner sig till rätta i vårt land.

□ BETYDER DETTA att Norges biskopar gett avkall på sin kristna mission och nu menar att den ena religionen är lika bra som den andra? Naturligtvis inte. Lika självklart är det att Frank Buchman inte blev mindre kristen när han för snart 35 år sedan

Forts. från sid. 5

hon gillade, dvs ärlighet, osjälviskhet och kärlek.

Men renhet var någonting som hon absolut inte kunde klara av. Hon förstod att hon i sina relationer till andra dominerats av absolut själviskhet. Hon var öppen med sina föräldrar om hela sitt liv, också hur hon (inte) levte efter den norm som hon inte gillade. Sen följde föräldrarnas förlåtelse och en känsla av befrielse för Ellen. Men fortfarande finner hon det svårt att förlåta sig själv.

Pauline Strongman sa att hon i 35 år hört till en, som det tycktes, ganska lycklig familj. Hon tog sina föräldrar och sina båda systrar för givna. De meningsskiljaktigheter som förekom gjorde man inte så mycket väsen av.

Men för fem år sen lämnade plötsligt pappan hemmet för att sammanbo med en annan kvinna. Det blev stor splittring i familjen. Paulines systrar tog varsin sida i konflikten, och Pauline kom i kläm då hon försökte överbrygga den klyfta som uppstått. Splittringen fick aldrig någon lösning; i mars 1980 dog pappan utan att ha återförenats med familjen.

Genom dessa prövningar lärde sig Pauline två viktiga saker: först att sådana olyckor som dessa hade stärkt hennes tro, och för det andra att olyckan i sig själv inte betyder så mycket som den inställning man har till den.

Gillian Clayton Johnny Huckstep

hälsade ett stort antal muslimer välkomna till Caux.

För många av oss är Kristi kors livets verkliga källa och rikaste erfarenhet. För många muslimer är korset en symbol för blodiga korståg, död och slaveri. Låt oss se tillbaka på hur Europa under de senaste 150 åren utvidgade sin intressesfär inom den muslimska världen. Det är viktigt därför att en stor procent av våra invandrare är muslimer:

1820 — Oman och Otar blir engelska protektorat

1825 — kriget på Java

1830 — Algeriet erövrar av fransmännen

1839 — Aden erövrar av engelsmännen

1839 — Afghanistan ockuperas av engelsmännen efter ett blodigt krig

1881 — Frankrike erövrar Tunisien

1881 — Egypten ockuperas av engelsmännen

1885 — Krig mot El Mahdi i Sudan

1885 — Eritrea erövrar av italienarna

1890 — Senegal erövrar av fransmännen

1899 — Baluchistan annekteras av engelsmännen

1903 — slaget om den muslimska staden Kano i Nord-Nigeria

1912 — Marocko ockuperas av fransmännen och spanjorerna

1914 — Kuwait blir engelskt protektorat

1920 — Syrien och Libanon blir franskt mandat.

Muslimer kom till Caux

□ THEODOR BIBLIANDER, en av Frank Buchmans förfäder, levde i reformationstidens Schweiz. Han blev Zwinglis efterföljare som professor i latin vid universitetet i Zürich. Det var under en tid då turkarna belägrade Wien. Från alla predikstolar dundrades det mot muslimerna — "Kristi motståndare".

Inte desto mindre vågade han göra något som måste ha krävt mycket mod: att ge ut Koranen på latin, det språk som alla bildade européer förstod. Boktryckaren i Basel blev kastad i fängelse och slapp inte ut förrän Luther personligen lade sig ut för honom. (Kanske Luther var mindre luthersk än många av dagens lutherner?)

400 år senare öppnade moralisk upprustning sitt konferenscentrum i Caux, och många representanter för världens 750 miljoner muslimer kom. Delegationer från Tunisien och Marocko sökte finna en väg till frihet utan våld, och fann den. Generalsekreteraren för Arabiska ligan höll kontakt med Caux om problemen i Mellanöstern. Det moderna Pakistans grundare, Muhammed Ali Jinnah, sade till Frank Buchman och hans medarbetare: — Ni har svaret till hatet i världen. En uppriktig bön om förlåtelse — det är den gyllene nyckeln.

Söker en lösning

□ NYLIGEN KOM en muslimsk ledare från Nord-Nigeria till Caux på väg till ett europeiskt universitet från vilket han ville hämta hem sin dotter. Han fruktade att hon skulle bli korrumpad av det dåliga moraliska klimatet vid universitetet. Men om hon kom till Caux skulle han känna sig trygg, sade han.

Ungdom från Turkiet och Malaysia har deltagit i Cauxkonferenserna, liksom stora studentgrupper som skickats av myndigheterna i Egypten. Kristna och muslimer från Sudan kom till Caux för att söka efter en lösning på inbördeskriget mellan muslimerna i norr och de kristna i söder.

För inte så länge sedan hölls en konferens i London om förhållandet mellan industriländerna och den tredje världen. Ambassadören från Algeriet lyssnade till ett inlägg av en brittisk diplomat om de stora problemen på det ekonomiska området. Engelsen sade klart och tydligt att Europa har gjort mycket som är fel och att det varit en stor klyfta mellan och liv. Vi behöver råd och hjälp den tredje världen, sade han, och vi behöver er förlåtelse.

När den algeriske ambassadören reste sig för att tala rev han sönder sitt manus. Han hade inte väntat sig ett sådant inlägg och måste därför säga något helt annat än han hade tänkt. Muslimen hade blivit en erfarenhet rikare och en fördom fattigare.

Kristna på allvar

□ PERSONLIGEN SKULLE JAG önska att alla muslimer blev kristna på allvar. Det kan bli svårt. Men knappast svårare än att alla kristna blir kristna på allvar. Det förra kan

En inre kompass viktig för läraren

”*V*i får inte förvånas om vår ungdom slår över när den kommer ut i livet, om vi håller dem i kylskåp under hela skoltiden. Skall vi få se en ungdom som går ut i livet som riktiga människor så får vi redan i skolan omge dem med litet mänsklig värme och glädje . . .”

Citatet kunde vara från i år men är faktiskt femtio år gammalt, skriver Ingrid Ydén-Sandgren i en recension i tidningen Dagen av Sven Fraenkis bok *Den inre kompassen*, tidigare uppmärksammat i Ny Värld.

□ I ANSLUTNING till citatet här ovan fortsätter recensenten i Dagen:

Det är en av tankarna som utgjorde bakgrunden till en lärarkonferens i Ljungskile i augusti 1939. En av de medverkande och en av initiativtagarna dessutom, Sven Fraenki berättar: Vi hade en vision av en skola, där lärare och elever tillsammans kunde planera sitt arbete, där läraren var en medarbetare mer än en arbetsgivare, där elevens skapande fantasi togs anspråk för att utforma den ram inom vilken han skulle leva under sin skoltid.

En appell

Lärarkonferensen i Ljungskile utmynnade i en appell riktad till hela svenska folket, en vädjan ”att samla sig kring uppgiften att fostra en ungdom som lät känslan för det gemensamma bästa gå före självisk karriäranda och isolering, som var beredd att offra något snarare än att söka egen vinst och materiella fördelar”.

Hade den någon effekt? Kanske kan man ana spår av denna målsättning i de nya svenska läroplanerna, i den skolan? Men konferensen var nor-

Där deltog lärare från de ett år senare härtagna Norge och Danmark. Norska lärare som riktade en liknande appell till det norska folket intygade, att arbetet med denna appell och de kontakter som knutits hade enat dem i motståndskampen.

Frisk källa

Allt detta kan man läsa om i en innehållsrik och tänkvärd liten bok ”Den inre kompassen”. Sven Fraenki

nog inte ske förrän det senare inträffat.

Egentligen är vi väl alla invandrare på vårt lilla klot tills vi vandrar bort från det. Många av oss kristna behöver utvidga både hjärta och tänkande för att bidra till att alla vi invandrare skall känna oss hemma på Guds jord. Men är inte det själva meningen med livet?

avled hösten 1977. Hans maka Raket Kullgren-Fraenki, har samlat några av hans anteckningar från ett händelserikt liv både som lärare och som medarbetare i Moralisk upprustning i olika delar av världen. Han fick betydande internationella kontakter och erfarenheter under den tiden.

Märkligt är dock att Sven Fraenki efter många års bortovaro från katedern på sextioalet återigen kunde gå in i den svenska skolan. Den var ju radikalt annorlunda än när han började på trettioalet! Orsaken var helt enkelt den vision som citerades i början, en djupt demokratisk och kristen syn på eleven och på lärarens roll.

Den inre kompassen är som en frisk källa, klar och ren. Den speglar en människas obrutna inre hållning, en lärares respekt för den enskilde eleven och förmåga att lyssna och förstå.

Många i den svenska skolvärlden saknar kompass i dag. Sven Fraenki hittade en i sin ungdom och att den höll och visade honom en väg berättar denna bok om. ”Den inre kompassen” är utgiven på Idé och Kultur i Stockholm.

Ingrid Ydén-Sandgren

Gulmålet med vita pengar

En av talarna vid skandinavernas framträdande i Caux den 8 augusti — se artikel på sid. 8 — var Sten Westling, pensionär från Göteborg. Han delgav en personlig erfarenhet vars bakgrund säkerligen är välbekant för flera av våra läsare.

— Nyligen behövde vi måla huset. I det sammanhanget hade vi en del problem. Den förste målare vi kontaktade kom med en offert på 11.000 kr. Det var mer än vi kunde betala.

Näste målare erbjöd sig göra jobbet för 3.000 — nästan tre fjärdedelar billigare. Vi tänkte slå till. Men målaren ville inte ge namn och adress eller skriva kontrakt. Och något kvitto ville han inte ge oss.

Då förstod vi att detta var en del av det kvittolösa korruptionssystem som är ett stort problem i vårt land. Den som gör ett jobb kvittolöst undgår inkomstskatt.

I detta fall skulle det alltså bli billigare för oss personligen. Men vårt samhälle skulle inte få nog med pengar för skolor, sjukhus, pensioner och daghem. Och de som är ärliga skulle bära en ännu större börda.

Vi utsätts alla för den kvittolösa frestelsen när vi behöver hjälp av hantverkare för våra hem eller bilar. Så vi frågade Gud vad vi skulle göra. Han sade att vi inte skulle befatta oss med det kvittolösa anbudet.

Vi gjorde ett tredje försök och kom i kontakt med en målare som hade ett litet företag och utförde arbetet för 6.000 kr — legalt, med kvitto etc. Därtill kom fria samveten, ett hus som var vackert gulmålat — med vita pengar, inte svarta.

Till allt detta kom att de båda målarna blev våra vänner. De skickade till och med telegram till min 70-årsdag.

Samtal med Gud

□ ATT FRITT OCH ÖPPET säga Gud vad jag har på hjärtat och att höra på vad han har att säga helt personligt till mig — ett sådant samtal gör mig till en person, en fri och ansvarig varelse. Jag står i ett personligt förhållande till Gud, och detta personliga förhållande till Gud är tron.

Gud talar till oss genom kyrkklockornas klang och genom predikantens röst. Han talar som till Elias i vindens sakta susning och som till Job i tordönet. Han talar i våra egna tankar när vi lägger fram dem för honom, i våra egna känslor och i våra aningar.

Vi ställer ofta stora frågor till honom som han inte svarar på genast eller inte alls. Men han säger oss dag för dag vad vi behöver, vad som uppehåller och leder vårt jag. Nåden kommer liksom droppvis till oss.

Han talar också på olika sätt till olika människor. Ingenting är felaktigare än att i detta förhållande jämföra sig med någon annan och tro att Gud är närmare den människa som skriver upp många vackra tankar i sin dagbok.

Dr Paul Tournier

Världsbankschefen:

Åtgärder som vi länge vetat är moraliskt riktiga är även ekonomiskt förnuftiga, säger Världsbankschefen Robert McMamara i sitt förord till Världsbankens nya utvecklingsrapport, 1980. Rapporten vill belysa hur investering i ”mänskliga resurser” också ger resultat.

Skandinaver i Caux om vår uppgift i världen

Ungdomar från många länder svarade för värdskapet vid konferensen i Caux 5—17 augusti. Den 8 aug. fylldes plattformen av skandinaver som i ord, sång, musik och bild uttryckte sin syn på Nordens uppgift i världen och sin övertygelse om sin individuella uppgift och kallelse.

Utgivarkorsband

Gerd Ekdahl, konstnär, Göteborg:

— Jag tror på de fyra absoluterna — ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek — som porten till frihet och skapande. Naturligtvis gör vi starkt motstånd mot den rengöringsprocess som normerna medför, eftersom den gör oss tomma och därför osäkra. Men just denna tomhet och osäkerhet är fundamentet för skapande.

Så länge vi är trygga i gamla former kan inget nyskapande ske. I osäkerheten måste vi besluta oss att tro, att våga lyda de oväntade tankar som verkar för stora för oss i vår ofullkomlighet.

Vad ska jag göra

Jag hade fått tanken att måla en bild av Solsjenitsyn. I total osäkerhet började jag måla hans huvud på en stor duk. — Jaha, tänkte jag, vad ska jag göra nu?

Solsjenitsyns ögon envisades med att titta långt utanför duken. Så frågade jag honom: — Vad tittar du på? — Jag ser på den man som ger mig mod att stå ensam, blev svaret.

Så jag målade in Jesu hand på duken — bara den fick plats. — Vem hade lärt Solsjenitsyn om Jesus, frågade jag mig. Det måste vara den vanliga ryska människan. Så kom en gammal rysk kvinna in i bilden. Hon som följer sin övertygelse och har ett rent köksbord där det finns plats för sådana som Ginzburg och Stravinsky. Så kom också de in i bilden.

Vågar vi betala priset att lämna vår säkra kunskap, gå in i osäkerheten och stilla vänta, så kommer steg för steg den realistiska skapelseprocessen igång.

Möte med Afrika

Camilla Thornberg,
sjuksköterska, Halmstad:

— För två år sedan mötte jag för första gången Afrika. Skönheten, solvärmerna och människorna tinade

snabbt upp den djupfrysta stelhet som beror på att man växt upp i ett nordiskt land.

Afrika har lärt mig mycket och jag är djupt tacksam för att ha fått leva i Zimbabwe och Sydafrika i två år. När jag blev inbjuden till det land som då kallades Rhodesia stod jag inför ett svårt beslut. Kriget blev allt intensivare. Att resa dit betydde att lämna ett tryggt och bra jobb som avdelningssköterska i ett stort sjukhus och existera utan fast lön.

Somliga som verkligen brydde sig om mig gjorde sitt bästa för att övertala mig om vansinnet i att lämna tryggheten i Sverige och åka till ett land i krig. Men Gud sade mycket klart till mig att han ville ha mig i Rhodesia. Skulle fruktan eller Gud kontrollera mitt liv?

Jag beslöt mig för att lägga mitt liv i Guds händer. Och jag kände att det inte fanns någon tryggare plats att vara än i Guds vilja även om det betydde att vistas i ett land i krig.

I en krigssituation finns det inte mycken trygghet. Det fordon man färdas i kan när som helst sprängas i luften av en landmina eller ens hem kan angripas. Vad fanns det för trygghet? Vad var det som jag kunde ge?

Trygghet i ledning

Jag förstod snart att det enda som man kunde hänga fast vid, den enda livförsäkringen, är ledning: alltså den vishet och kunskap som kommer av att lyssna till Guds röst i ens hjärta. Övertygelsen om att Gud finns där, förstår, vet besked, bryr sig om och styr vad som än händer.

Frank Buchmans tanke för Afrika var att den kontinentens bestämmelse inte var att slitas sönder i dragkampen mellan öst och väst, utan att Afrika skulle tala till hela världen med ett svar på dess problem. "Afrika — kontinenten med svaret."

Denna syn håller på att förverkligas i Zimbabwe. Enligt Röda korsets rapporter var striderna där nere grymare än någon annanstans i Afrika. Men nu är kriget slut. Det är ett under.

Det skedde inte genom en militär lösning utan genom en överenskommelse mellan bittra fiender som var engagerade i ett blodigt krig. De kom överens om att lägga ner vapnen låta folket besluta i demokratiska val vem som skulle styra.

Konsolidera freden

Vårt land stödde Patriotiska i ten under frihetskriget. Därför är dörrarna vidöppna för Sverige i Zimbabwe. Vi skickar pengar för att återuppbygga skolor och sjukhus och för flyktinghjälp. Det är riktigt och nödvändigt. Men det som mest behövs är att konsolidera freden. Och fred kommer av att människor blir annorlunda.

Frank Buchmans tanke för Norden var att vi skulle bli folkförsonare. Det som jag längtar efter och vill arbeta för är att inte bara pengar utan också någonting som botar splittring skall komma från Norden. Tänk om vi utifrån egna erfarenheter och egen kunskap skulle kunna göra något för att bygga broar mellan människor.

□ NÄR LÖGNER SPRIDS — genom upprepning, för vedergällning eller för att förebygga misstankar — så skadas förtroendet. Men förtroende är en social tillgång som måste skyddas ... mycket som luften vi andas och vi dricker. När det skadas blir hela samhällsgemenskapen lidande, och när det bryts ner sviktar och kollapsar samhällen.

Sissela Bok

Vi kan inte känna Guds närvaro utan att tvinga oss till inre och yttre stillhet. Därför måste vi vänja oss vid en andens, ögonens och tungans stillhet.

Moder Teresa av Kalkutta

Ny Värld, organ för Stiftelsen för Moralisk upprustning, utkommer med 8 nummer per år. Utgivare: Idé och Kultur, Sveavägen 34, 6 tr, 111 34 Stockholm. Tel. 08/10 34 56. Prenumerationspris per kalenderår: Sverige kr 35:—, postgiro 70 98 70 - 0 (Idé och Kultur), Finland mk 30:—, postgiro 11 20 95 - 0 (Ny Värld), Helsingfors. Lösnummerpris: kr 3: 50/mk 2:—. Ansv. utgiv.: Lennart Sjögren. Redaktörer: N. G. Ekman, Finn Harald Wetterfors. I redaktionen: Ingeborg Ekman, Bror Jonzon, Ann-Kristin Särnbrink, Gunnar Wieselgren. Distrib.: Alf Söderlund. ISSN 0347-2272